

TEMAT NR 16: SPRAWOZDANIA FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTWA

1. AKTYWA.

Każde przedsiębiorstwo posiada określony majątek. Możemy wyróżnić:

a) majątek trwały, obejmujący zarówno środki trwałe, np. maszyny czy urządzenia, które zużywają się w wielu cyklach produkcyjnych w okresie dłuższym niż jeden rok, jak i finansowy majątek trwały, np. należności długoterminowe.,

b) majątek obrotowy, obejmujący środki obrotowe, np. surowce i półprodukty, które są wykorzystywane w procesie produkcyjnym, zużywają się w jednym cyklu produkcyjnym lub posiadają niską wartość.

Zarówno majątek trwały, jak i obrotowy przedsiębiorstwa określa się jako jego **aktywa**.

2. PASYWA.

Aktywa przedsiębiorstwa mogą być finansowane z różnych źródeł, określanych jako **pasywa**.

Dzieli się one na:

a) kapitał własny, obejmujący środki finansowe wniesione przez właścicieli firmy,

b) kapitał obcy, obejmujący środki finansowe pozyskane od innych podmiotów w celu finansowania działalności przedsiębiorstwa.

3. BILANS.

Bilansem przedsiębiorstwa nazywa się zestawienie aktywów i pasywów oraz ich źródeł finansowania. Podstawową zasadą bilansową jest **równość sumy aktywów i pasywów** (oznacza to, że każdy posiadany składnik majątku musiał zostać sfinansowany). Jeśli wartość aktywów jest większa niż wartość pasywów, to może istnieć podejrzenie, że majątek firmy został zdobyty nielegalnie (np. ukradziony). Jeśli natomiast pasywa przerastają aktywa – może to z kolei oznaczać niewłaściwe zarządzanie majątkiem firmy. Bilans tworzy się w celu dokonania obiektywnej oceny stanu majątku, jego rozwoju i źródeł finansowania oraz zadłużenia przedsiębiorstwa.

4. KOSZTY.

Każde przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą ponosi koszty. Dzieli się je na:

a) koszty stałe – niezależne od wielkości produkcji, np. koszty wynajęcia lokalu,

b) koszty zmienne – zmieniające się wraz ze zmianą rozmiarów produkcji i wielkości firmy, np. surowce.

W celu skalkulowania ceny produktu finalnego (gotowego wyrobu lub usługi) właściciel przedsiębiorstwa posługuje się sumą kosztów stałych oraz zmiennych, czyli **kosztem całkowitym**. Jeśli koszt całkowity podzielimy przez wielkość produkcji (liczbę wyrobów

gotowych), to otrzymamy **całkowity koszt jednostkowy**, który jest podstawą kalkulacji ceny sprzedaży. Podstawą ustalenia ceny może być też **jednostkowy koszt zmienny**, jeżeli do jej kalkulowania zastosujemy **stopę marży**.

Koszty można również sklasyfikować w układzie rodzajowym – umożliwiającym porównywanie kosztów przedsiębiorstw różnych branż. Ujmuje się je m.in. w amortyzacji, wynagrodzeniu czy zużyciu materiałów.

5. WYNIK FINANSOWY DZIAŁALNOŚCI.

W warunkach gospodarki rynkowej celem działalności zdecydowanej większości podmiotów gospodarczych jest osiągnięcie satysfakcjonującego wyniku finansowego, czyli **wypracowanie zysku**. Przedsiębiorstwo osiągnie go, jeśli różnica między przychodami a kosztem ich uzyskania będzie dodatnia. W przeciwnym razie firma poniesie stratę. Po potrąceniu z **zysku brutto** podatku dochodowego oraz innych przewidywanych przepisami obciążeń, do dyspozycji przedsiębiorcy pozostaje **zysk netto**.

6. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.

Wynik finansowy przedsiębiorstwa w danym czasie jest określany w **rachunku zysków i strat**. Obok bilansu jest on jedną z podstawowych części składowych sprawozdania finansowego przedsiębiorstwa. Jego sporządzenie polega na porównaniu przychodów z kosztami.

7. WSKAŹNIKI ANALIZY FINANSOWEJ.

Bilans oraz rachunek zysków i strat pozwalają obliczyć różnego rodzaju wskaźniki przydatne przy ocenie działalności firmy. W ocenie efektów finansowych działalności przedsiębiorstwa często wykorzystuje się wskaźniki analizy finansowej, do których zalicza się **wskaźniki rentowności** (zyskowności).

8. PRÓG RENTOWNOŚCI.

W rachunku ekonomicznym przedsiębiorstwa ważny jest próg rentowności (nazywany też progiem opłacalności przedsięwzięcia). Określa on wartość sprzedaży przedsiębiorstwa, przy której następuje jej zrównanie z poniesionymi na ten cel kosztami (stałymi i zmiennymi). Proóg rentowności dzieli wynik finansowy przedsiębiorstwa na stratę (sprzedaż poniżej progu rentowności) i zysk (sprzedaż powyżej progu rentowności). Można go wyrazić w sposób ilościowy i wartościowy.

9. LIKWIDACJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.

Jeśli działalność gospodarcza nie przynosi przedsiębiorcy spodziewanych zysków lub staje się on niewypłacalny, zachodzi konieczność **likwidacji** tej działalności. W wypadku osób prawnych prowadzi ona do utraty osobowości prawnej. Likwidacja może nastąpić przez:

- a) ogłoszenie upadłości (na wniosek dłużnika lub wierzyciela),
- b) zakończenie działalności gospodarczej.

Podstawą **ogłoszenia upadłości** na wniosek dłużnika jest niewypłacalność przedsiębiorstwa, czyli niewykonywanie wymaganych zobowiązań, a w wypadku osoby prawnej – istnienie zobowiązań przekraczających wartość majątku, nawet jeśli są spłacane na bieżąco.

Oprócz dłużnika wniosek o ogłoszeniu upadłości może zgłosić również wierzyciel. Powinien on uprawdopodobnić swoją wierzytelność (np. przedstawić kopie niezapłaconych faktur), ponieważ w przeciwnym wypadku traktuje się taki wniosek jako złożony w złej wierze (np. w celu podważenia wiarygodności firmy), co naraża wierzyciela na poważne konsekwencje wynikające z kodeksu karnego. Wniosek o upadłość składa się do sądu rejonowego (wydział gospodarczy).

Podjętą decyzję o **zakończeniu działalności gospodarczej**, przedsiębiorca musi, oprócz sporządzenia spisu z natury (czyli spisu majątku) i rozliczenia podatku dochodowego oraz VAT, wypełnić także **wniosek CEIDG – 1**. Jest on jednocześnie wnioskiem o wykreślenie działalności z CEIDG, urzędu skarbowego, urzędu statystycznego oraz ZUS-u lub KRUS-u.

Przedsiębiorca jest zobowiązany złożyć powyższy wniosek w terminie 7 dnia od dnia zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej. Może tego dokonać:

- a) online, poprzez stronę internetową: www.ceidg.gov.pl,
- b) w urzędzie gminy/miasta – złożyć osobiście lub wysłać listem poleconym.

MATERIAŁY I POMOCE EDUKACYJNE DO TEMATU – SPRAWOZDANIA FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTWA

Krok w przedsiębiorczość, Podręcznik do podstaw przedsiębiorczości dla szkół ponadgimnazjalnych, Zbigniew Makieła, Tomasz Rachwał, Nowa Era, Warszawa 2014

Portale i strony internetowe - www.podrecznik.edugate.pl, www.ceidg.gov.pl, sjp.pwn.pl, pl.wikipedia.org, www.findict.pl, mfiles.pl, poradnikprzedsiębiorcy.pl, mksiegowa.pl, zapytaj.onet.pl, www.experto24.pl, mambiznes.pl, econopedia.pl.

POLECENIA DO WYKONANIA

Proszę przeczytać powyższe streszczenie, ewentualnie temat z podręcznika „Sprawozdania finansowe przedsiębiorstwa”, str. 153 – 157 lub skorzystać ze źródeł internetowych, a następnie odpowiedzieć na pytania i wysłać odpowiedzi na maila: rsegda1@o2.pl:

- 1. Wymień i opisz składniki bilansu przedsiębiorstwa.**
- 2. Wyjaśnij pojęcie *próg rentowności*.**
- 3. Przedstaw procedurę likwidacji działalności gospodarczej.**

W razie problemów proszę pisać do mnie na wyżej podanego e-maila.